

:~

עין משפט
נר מצוה

א וְיָמֵי פֶּיֶה מִלֵּל נִדְרִים
הֵלֵךְ עַל שְׂטֵנֵיכֶם כִּי רָד
כ טַעַם יוֹד
ח ב מִי פֶּיֶה מִלֵּל
שְׁטוּת הַלֵּל ב וְעֵין
נָכִית
ז ב מִי פֶּיֶה מִלֵּל נִדְרִים
הַלֵּל ה
ד מִי פֶּיֶה מִלֵּל
שְׁטוּת הַלֵּל ב וְעֵין
נָכִית
א ה מִי מִכֵּס מִלֵּל
שָׁכַת עֵין כְּתִיב הֵא
וּפִיכֵן מִלֵּל עַל הַלֵּל ב
סָתַם עֵין כִּי שְׂטֵנֵי אֵלֶּה
יֵד רָחַם סָתַם יֵד
יב ו מִי פֶּיֶה מִלֵּל
שְׁטוּת הַלֵּל ב
יג ז מִי פֶּיֶה מִלֵּל

מוסף רש"י

כל שישנו בשמירה.
ללא תעשה מלאכה (ברכות
כז.) ואיתנהו בשמירה.
דמין (קדישין כט.) כל
מזית לא תעשה בין שהזמן
גרמא בין שאין הזמן גרמא
נשים חייבות, דהשוא
הכתוב אשה לאיש לכל
עושה שבתורה (שם)

רבינו חננאל

כִּי יִהְיֶה לָךְ בְּיָמֶיךָ לֵב נָקִים
בְּיָמֶיךָ (דף כ. מ.) וְנִשְׁעַנְטְךָ לֵב נָקִים
אֶת הַמְּזוּזָה חַיִּים כִּ"ש" נִדְרָשׁ שְׁחָלִין
לְנֶטֶל שִׁחוּת לִקְיָם:
קִנְיָנוּת עֹבֵר מִשּׁוּם בָּז' יֵחָל.
בְּשִׁעוּת נָמִי עֹבֵר
מִשּׁוּם בָּז יֵחָל הֶדְחֵכִיב (נִמְדָּד ל) אִלּוּ
הַשֵּׁעַ וְגו' וְלֹא יֵחָל דְּבָרֵי וּפֶסֶ"ב
נִדְרָשׁ (דף עו:). תֵּינִי בְּהִדְלֵי דֵשׁ
בְּשִׁעוּת בָּלָא יֵחָל וְהִכָּה הִ"ק קִנְיָנוּת
לִיכָא אֵלֶּה בָּז יֵחָל גִּירָדָא:
**נִשְׁיִם חִיבוֹת בְּקִדּוּשׁ הַיּוֹם דְּבַר
תּוֹרָה. מִשְׁמַע יִקְדּוֹשׁ
לְדוֹרֵיכֶם אֵל מִשְׁמַע בְּהִדְלֵי בְּרִישׁ
מִי שְׁמֹתוֹ (נִכְרֹת כ:.) וְתִימָה דְּנִרְשִׁי
מִסַּכַּת נִזִּיר (דף ק.) אֲחֵר מִיין וְשֶׁכֶר
יִזִּיר לְאֶסְקֹר י"ל מְזוּזָה בִּין הַרְשׁוֹת
וּפִרְחֵי מֵאִי יִנְהוּ קִדּוּשָׁא וְאֶזְלֵתָא
מוֹשְׁבַּע עוֹמֵד מֵהֵר סִינִי הוּא וּמֵס'
י"ס בְּתַמְהִי וְסִי מוֹשְׁבַּע עוֹמֵד מֵהֵר
סִינִי הוּא דִּלְעֻטְרֵךְ קֶרֶב לִמְעוּטֵי
אֲלֵמָה דְּמִדְרַגְנָה אֵין דְּנִימְחוּתָא אֵין
לְפָרֶשׁ הִלְדְרֵנָה מִשּׁוּם מוֹשְׁבַּע עוֹמֵד
מֵהֵר סִינִי הוּא אֲלֻעֲטְרִיךְ קֶרֶב לְאֶסְקֹר
דְּנִשְׁטֵי הֵסֶם אֲלֵמָה בִּין הָא דִּלְמָס**

רבה שצוה שאשה יין ואמר הרי
עליה מירוח לפי שהו משבע ועומד
אבל על יין אינו אלא מדרגתן והד
זכרה על היין אסמכתא בעלתה הי
גמורה הא למדנא לרין שיטעום
בשמייה שינו בבוריה איפכא ליכ
(בבבבבב) ובסוף פ"ק קדושיה (לה)
לרשכס ולא פתחים את פתח וקצן לה
והני גמי הוליל ולמחרו דסמכיה כי
דאיפכא אל שייך למרדש דנשי גלי
(דף ג:) בני דמחמיא חל מיינין צלית
ומסוק והני כהני הוליל ואישרי לאלי
דאי לומר איפכא אל ב'פ' אלו עורבין (פ)
דלא לארמכרנא נשים לאליכתי חל הוי
אבול נקח אלא בגל מחלמי מייך חל הוי

דחסי' חסידים בתורהו
אשר כרת בהו' ושנינו
מחו דחימו כראמו ליה
ר' פפא אבא אימא לא
ניקח להו' כלומי שמעתי
של אדא לא כפרה ליה
קביל דאמיבא כדביד
של מעלה הוא ראין מניין אותו אבל שוירי של מטה מליקין ומניקין אותו. אהו.
דחיותו דחיו בר חוריה שנאמר וכו' שוירי שוירי' שמעיה חייב בדיק
בביתו שני בבוריו. ותניא וכו' וסומרו כדבורי אחי סאנור: וישראל' שוירי ושוקר
לומר. לא אחי וכו' אשתא לטעמו. וכו' מחללינו בזה יומא. ויחסי השבח שני כבשש
הן וכו' ורעות אשת אחי לא תגלה. יבמה יבמ' עליה. וכו' לא תשבע בן
אחיו

אלה ערבא קשיא. אע"ג דרבא גמי מודה דמפסיג צנדר נדר
דמשהנה שלמה היא מי שאמר הריני נזיר ושמע חבירו
ואמר ואני (מיר כ:.) וכן צנדרים קאמר דנקרבין הוי נדר מ"מ פריך
לרבא אמאי דמפרש לייסר דהקרא מתפסיג ורבא משני דלא קאי

ואליסר דקרא: **רבי** לא נדר.
פירש בקונטרס דלא גרסין כיון
דמדמרכין הוא דאקור כי נדר חיל
עליה אומר כל ימי דהא איהו
דאורייתא הא אחרין לקמן (דף קה)
דנדרים חלין על דבר מזה דכר
ההואשט מיהו נראה לרבי יצחק דגרסי
לא ספיר אפי' דאי אורייתא
נמי חילי עליה דבר מי' דבר אחר
שמולה בו לא חיקר נדר דכר הגדור
כיון דאי לא נדר איכא עליה חסור
דאורייתא ועוד דהא דנדרים חלין
דבר מזה מנהו צביעות מזה חיקר
דכחנא צ"פ דנדרים (דף טו.) כיצד
אחר קום שאני וטע' לולב שאני
ממנה חילין דמסקינן התם בגמ'
נמי דוד נדר לה' אפי' דכר של
שם חיל עליה אבל אם נדר לקים
מזה כגון שאמר קום שלא אוכל
צביה"כ או שלא אוכל צינלות וערפיות
גלא חיל דאין אקור לא על חסור
ולזה אורייתא טעמא דמדמרכין "ומיהו
לר' יהודה בן חזיה דאית ליה לקמן
בפירוקן (דף מ. טז.) דשבע לקים
אלה המנהי חסר כ"ש נדרים שחלין
לגבול צינלות לחיים:

קוננות עובר משום כ"י יח.
בשבעה נמי עובר
משום כל יחל להכתיב (ומנדר ל) או
לשבע וגו' ולא יחל דברו וצ"כ
דנדרים (דף טו:) תניא כהניא דיש
בשבעה בלא יחל והכא ה"ק בקוננות
ליכא אלא כל יחל גרידא:
נשים חייבות בקדוש היום דבר
היורה משמע קידוש
לדורייא וכן משמע כהניא דריש
מי שמחו (ברכות כ:) ומימה דריש
מסכת נזיר (דף טז:) אמר מין וסבר
לחלוק לין מזהר לין הרשות
ופריך מאי ינינה קידושא ואנדלמא
מושבע ועומד מהר סיני הוא ומס'
ר"ת כחמיה וזי מושבע ועומד מהר
סיני הוא ולחלוקי קרא למעטי
אלמלא דמדדנן הוא דנניחוחא לין
לפרס לחלוקיה משום דמושבע ועומד
מהר סיני הוא איצטריך קרא לחסור
דכחמי הכס אלא כל הא דלחמי

דבא שזענע שטאנען אין ווארמער הייז נאר דאזערנדיק קרא דחיל
עליה מירות לפי שהו משגע ועומד וי"ל דקידוש דפי' מדאורייתא
אברה על היין איז אונז מדרגתו דאזערנע צעריב דפס' (ד.ק.)
ווארעל רעל היין אקמחאנע זענעלע האז אי נמי אפי' האז דרשע
נגורע הא דמזרז קרין שיטעס היינ מדרגתן: **כל** שישנו
בשמירה ישנו בזריה. איפאך ליכא למימר דלמחרתא מקשינ
(וינחת :.) ונפס' פ"ק דקדושין (לה: וס:) דרשין לא תחפרו פאת
דאשכס ולא שפיתא את פאת וקנן כל שישנ דהשפחה ישנ דהפס'
והניש האזיל ולימורו ולימורו דהניש לימ' להו וקן וכן דאזערנע צערינ
דאיפאך לא שייך למידרש דהניש לימ' להו וקן וכן דאזערנע צערינ
(דף ג:) גבי האזילא הכל חייבין צניעות כהניס לרס וישראלס כר'
ומקס' והני כהני האזילא וואסערנע בלאזיס גצייור לא לייביו התם נמי
אפי' לימור איפאך אלל ב' פ"ל עוברין (פסחים דף טז: וס:) קשה דשמע
דאי לאז דאזערנע נשים לאפילת חמץ הוה דרשין לקולא כל שאני בקוס
אכור אלל איזו בנל חאלב חמץ וי"ל דהתם משום סולא (ו) למילף חמשה
עשר חמשה עשר חמץ הסוכות וואסערנע נשים פטורות דאזערנע פסח
קשה דלמ"ד (מנחות דף ג:) ליתא מלות עשה שהזמן גרמא וואסערנע
דהיינו מקסיפא לרישיה ובי"ח הכי נמי אס' כן בספ"ק דביצה (דף יד:) ו'
חזו' ל"מא ממנ' כח"ל נשים פטורות מן הנילוט וחזו' לנשים ולמא'

רצון ואיחא כ' כלומר האי חנא לאו במתפס נגדר איירי חלל
נעיקר נדר איירי ואשמעין שאני חייב נגדר חלל פירשהו ואח"כ
נחללו בדבר הנדר עליו כבר כדלילוף לה ואזיל מקרא וה"ק אחיהו
אסור נדר חלל מתפס נגדר לאו נדר הוא וה"ד מתפס כגון

שלא פירש הרי עלי שלא אוכל כשר
ושלא אכמה יין אלא אמר הרי עלי
יום זה כיום שמת בו אביו כיום
שראה את ירושלים בתרונתה:
פשיטא. כיון דטעמא משום דנדור
ובא הוא עליו מימת אביו מה לי כאל
וכי משום דמת בו אביו מיגרע גרע
אקורי? הרי נדור וכו' עליו: ה"ג
סדא דרינן דבי לא נדר אכור כי
נדר נמי לא מיפסין כנדר הוא קמ"ל
ואף רבי יוחנן כו'. ולא גרסינן כיון
דמדברנן הוא דלדורי כי נדר חייל
עלי אכור? בלא תל לא גרסינן לה לא
דהא ח"ג מדאורייתא הוא (ו) אמרינן
(ולקמן כה) הנדריס חלים על דבר מצי'
כדבר הכתוב: **ואף ר' יוחנן סבר לא**
להא דרבה. דאקורי שהיולא גלשון
שנועה שנועה: **אוכל ולא אוכל**.
לומר שנועה להבא קרי' שנועה
שקר: **ואזהריתא מלא תשבעו כשמי**
לשקר. וה"ק לא תשבעו בזמני דמי
לשקר כשנועמנס לאחר זמן והתמרה
בו תיך להתרות בו שהוא עובר
בזהות לא תשבעו בשמי לשקר:
כלתני ולא כלתני. כל שנועה
שבער שגיהש תחת תריוה שנועה
שנועה

שוֹא דְלִשְׁוֹן שׁוֹא לִשְׁוֹן וְלֹא כְלוּם כְמוֹ
 חֲבִילֵי הַשָּׂוֶה (וְשִׁיעֵה ה) לִשְׁוֹן הִכְמִי
 אֶת צִנּוֹם (וְיִדְמִי נ) אִף כֵּן אֶת־
 מִפּוֹ לְנִעְלָה וְאוֹרְמִיָּה מִלֵּא מִלֵּא
 וְהִמְקָרָה הִזֶּה לְרִיךְ לְהַתְרוֹת בּוֹ
 קוֹמָמוֹ ה'ו' בְּלֵא יִחֵל. כְּלוֹמַר לֹא יִחֵל
 דְּשִׁמְעַת לְהִבָּא לֵאמָר לְאוֹרְמִיָּה שְׁבוּעָה
 לְהִבָּא אֶת־שְׁבוּעָה לְהִבָּא מִלֵּא
 תִּשְׁבְּעוּ בְּשָׂמִי לִשְׁקַר נִפְקִי וְכִי אֶת־
 לֹא יִחֵל לְאוֹרְמִיָּה נִדְרִים אֶת־לִשְׁפֹּקִי
 מִדְּרִיכִין לְמִלְחָמָה אֶת־שְׁבוּעָה לְהִבָּא
 אֶת־מִלֵּא יִחֵל: מִה שׁוֹא לְשַׁעֲבֵר.
 כְּנוֹן שְׁבַע עַל דְּרַב שִׁאֵל הִסְכֵּל
 יוֹדְעִים שְׁאִין שְׁבוּעָה זוֹ כְלוּם: אִף
 שְׁקֵר לְשַׁעֲבֵר. כְּנוֹן אֲכַלְמִי וְלֹא אֲכַלְמִי
 וְהִיא לֹא מִקְרָא שׁוֹא לְפִי שְׁאִין
 מִכִּירִים זֶה אִם אֶת־אֵל שְׁקֵר וְעַל
 כִּדְרָךְ שְׁבוּעָה לְהִבָּא מִלֵּא יִחֵל דְּכִרּוֹ
 אֵבֶל לֹא תִּשְׁבְּעוּ בְּשָׂמִי לִשְׁקַר שְׁבוּעָה
 לְשַׁעֲבֵר הִיא וְהִ'ק לֹא תוֹחִילוֹ שְׁבוּעָה
 לְשַׁהר מִפִּיָּם: כְּדִרְבֵּן אֶדָּה. כְּלוֹמַר

להקדים וזר לשמור בקידוש היום דנפקא לן מזורא את יום השבת (שמות כ)
והכירו על היין (ספחים קי.) ואף ע"ג דשאר מצות עשה שהיון ברחק נשים
בשבתות (לוי יצחק כע.) ביו חייבות לשתק לשמור בדבורא אחר כל שיטתו
בשבתות (דאזי שטן בקידוש והשנים יטן בשמירה דכל מצות לא תעשה
בין שהיון גרמא בין שלא היון גרמא נשים חייבות [שם:] ה"ג **אלא כשם**
שנוקה על שוא כו' להכי קאמר אחת הן לענין חלקות: **כלפי יניא**
כלפי היכן אחת פונה. וזו היפוך היא דליתו שזק אשמכן כה כלא שזק
בו מעשה כנון לא אוכל ואכל שעבר על שבתו ע"י מעשה אבל
אכלתי ולא אכלתי לאו שאין בו מעשה הוא: **אלא אימא כשם שנוקה**
על שזק. כללו משה בו מעשה כך נוקה על שוא אע"פ שאין
בו מעשה דנ"ל מ"ל ינקה ה' (שמות כ) כדלקמן (דף כה.) הוה
דליל ינקה אבל ד"ד לא מטה מלקין אותו לאו התירו בו ומנקה
אומר: **שפיסא.** דהא כתיב קרא לא ינקה ה': **מיו דמיא**
כדאמר ליה רב פסא לאביי. לקמן בשמעתין [כה.] אימא לא ינקה כלל:
קמ"ל

יטן (פסחים כז.) מהאורח א"י כסרא למדרש קרא מסיפיה לרישיה אבל
מת לשמור נשים ככלאים [ודלכל שאין כנדילים אינן בכל חלשם שעטנו
גבי משלחן כנדים בין תפורין בין שאינן תפורין וסריך כלאים למאי
פירשית נמי דלחומרא מקשינן תימא דליחייבו כנדיה לא כולי עמלמא:]

קמ"ל

הנהוג כלאים כבדו וכו' ועיין בחומ"ס ד"ה שם וז"ל וכו' ומה לכן דליתו שם ככל ח"מ
ככלאים דאזי? גם כלאים היו אצל שוה חכ"מ ע"י גמ' כדבית דר' ע"י לא חתיל וכו' ו
איתו טובא נלילה וכו' ודאזי שם פסול שבתות מצותי ואחרות ככלאים:

הם בדבורא אתר נאמר. וכו' וכו' אומר אחת דבר אחרים שיתין וזו ששעתא ואומר

מסורת הש"ס

(א) [ר"ה כו.], (ב) נרצח כו.,
(ג) [נרצח שם ע"ש],
(ד) [לקמן כו.], (ה) [ועי'
נחום] דמנחות תג. ד"ה
[ר"ש פוטר], (ו) [עי' חוס'
ערבין ג: ד"ה הני].

תורה אור השלם

1. אִישׁ כִּי יֵרֵד נָדָר לֵאמֹר
אֲנִי הִשְׁבַּע שְׁבַע לֵאמֹר
אֲסֹר עַל נַפְשִׁי לֹא יִחַל
דְּרָבְרוּ כֹכַל הָיָצָא מִפִּי
יַעֲשֶׂה:
כַּמְדָּבֵר 2
2. וְלֹא תִשְׁבַּעוּ בְּשֵׁמִי
לִשְׁקֹר וְחָלַלְתָּ אֶת שֵׁם
אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יי

וִיקְרָא יֵט יֵב
3. לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יי
אֱלֹהֶיךָ לְשׂוֹא כִּי לֹא
יִנְקֶה יי אֶת אֲשֶׁר יִשָּׂא
אֶת שְׁמוֹ לְשׂוֹא:

שמות כ ו
4. זכור את יום השבת
לקדשו: שמות כ ו
5. שמור את יום השבת
לקדשו כאשר צוך יי
אלוהי: דברים ה יא

הגהות הב"ח

(א) גם' מה שאין הפה יוכל לדבר כ"ל:
(ב) יש' ד"ה ה"ג וכו'
הוא הא אמרינן: (ג) תוס'
ד"ה כל וכו' דאית לן
למילף:

גליון הש"ס

[illegible]

1. *Journal of the American Medical Association*, 2000; 283: 2686-2692.